

ZOMBOR és VIDÉKE

P O L I T I K A I L A P .

Szerkesztőség:
Kossuth-utca 186 szám, Falcione-féle ház,
Kiadóhivatal:
Oblát Karoly könyvnyomdája, Kossuth Lajos-utca.

Felölös szerkesztő:
Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Égész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 ko
Egyes szám ára 16 fillér.
Naptári táblák: Egész évre 3 kor., Félévre 4 kor., Egy negyedévre 2 kor.
1900. évi táblák minden vasárnap és csütörtökön. 1900

Vidéki központok.

Azt is megértük, hogy a vidéki központok, vagyis a megyék városai iránt is felkötötték a mostoha viszonyok az érdeklődést. Nagyon sok évek kellett eddig eltelni; bizony nagyon sok víz lefolyt a Dunán!

A vidéki városok hosszú idők során ott álltak a közművelődés szolgálatában; nem volt a nemzetnek oltára, mely előtt nem áldoztak.

Saját körében intézményeket alapított; a régiakat tatarozta s újakat emelt. Nagy terhei, elfoglaltsága mellett szolgálta a közügyeket; a fővárosnak pedig valóságos adózója volt!

Jött a felhívás: «Hazafiság a nemzetiségnek», — állj elő magyar és fizess! Előállt.

Templomot, színházat, nevelő vagy közcselel intézeteket emeltek, állj elő vidéki város! És előállt.

A közművelődési egyletek hintik a világosságot a nép alsó rétegekben; kis város, kell-e napsugár, mozdulj! Kell napsugár s örömmel állt helyt.

Az irodalom szava, üzenete, kérése a pártolásra, halommal érkeztek egy negyed század óta; halommal.

Városok lakossága kéri, állj a művelődés oltárhoz! Mindig ott volt a tömjénfüst között . . .

Művészetünk pártfogást kér, csak filléreket; Munkácsy, Benczur már napként ragyognak, jelöl, hogy meggyünk előre.

A Haza veszélyben van, talpra magyar, add oda aranyod, ezüstöd s ha kell a véretd! s odaadta aranyát; ezüstjét, egy rézkrajcáig! Leszedte a toronyból harangjait, melyek szavánál imádkozott s odaadta ágyúknak! odaadta vért s így mindenét úgy a dzsentri mint a kezeskedő. Az iparos, a munkásnép, a városok összes lakossága rang- és osztálykülömbőség nélkül.

S midőn így lassan-lassan a vidéki városok lakossága saját lelkének tüzeiben égett el! ez még nem volt elég, hanem megkezdődött a központosítás s a lángeszű Baross, hogy az ország fővárosát naggyá tegye, metropolissá emelje, — az összes vasutak hálózatát a főbb vonalokkal B.-Pest felé irányítja s oda terelte a forgalomnak nagy részét s a vidéki városoktól még a levegőt is elvette!

Ime a vidéki központok nagy áldozatai, örök tüzeinek az ára!!

S most, midőn a közép osztály feltámadásáról kezdenek gondoskodni, melyben első sorban ott vannak a vidéki városok lakosai; midőn Kassán örlőzetek gyujtanak! . . .

Oda állt egy magyar főúr, gróf Széchenyi István nagy követője és millióit rakja az oltárra, hogy első legyen a nagy példával, ki a haldokló közeposztálynak segítséget, levegőt, életet adjon!

Aléltáságából kezd eszmélni az egész társadalom; hogy hiszen az istenért, a nemzet teste csonka, béna, nincsen szíve; mert a középosztálya elpusztult! . . .

S miért ily későn?!

Most veszik csak észre, midőn a nemzeti erőket akarják központosítani, hogy az organizmusnak nincsen szíve?!

Mert ha a főváros feje az ország, melylyel gondolkodik; akkor a vidéki városokat méltán nevezhetjük szívének, melylyel érez; mely az összes vérkeringést vezeti, irányítja! . . .

Ezek a vidéki központok a magyar állameszmének erődjéi. E várakat fel nem adhatjuk romba döntni őket nem engedhetjük. Politikai, társadalmi, kul-

A „ZOMBOR és VIDÉKE” TÁRCZAJA.

Női jellemek Katona „Bánkban”-jában.

A Z. és V. eredeti tárczája.

Ita: Medgyesi Ferencz.

I. Melinda.

Nincs az Istennek csodálatosabb alkotása mint a női szív. Ezer kúza százból szőtt csodálatos művi szövődék. Telve érzelemmel, telve sejtelenmel. Megférnek benne a legszeleőbb ellentétek. Néha fogékonytalan a világ legnagyobb eseményei iránt, máskor megmozdítja egész lényét egy kedvenc állatkájának szomorú kimulása. Néha ördögi kéjjel, megfoghatatlan hideg vérrel halálra gyötíri áldozatait s gyönyörködik a gyilkos méreg retentő hatásában, máskor az anya, a hitves legnehezebb kötelességeiben az ön-feláldozás csodálatos példája. Egyszer herosz, máskor gyermeki báb; egyszer angyal,

máskor az ördögnél is rosszabb. Néha nyitott könyv, máskor a titkok titka. Hangszer, mely a beavatott kéz érintésére felséges harmoniában olvad fel, de a következő perczben a legéktelenebb összhangtalanság forrása. Nem csoda, hogy léteinek első napja óta a férfi vágyainak tárgya. Nem csoda, hogy lélekbuvár és költő egyaránt örömmel kutatja, boncolja, festi lényének csodálatos törvényeit, ezernyi változásait.

Igy Katona is.

Tragediájának szenvedő központja Melinda. Körülötte, érte történnek a legnevezetesebb események. Ő maga ugyszóval teljesen tétlen, mégis, bár tudtán kívül mozgató rugója a hatalmas műnek. Az ő szemének fénye lobbanja lángra a kéjencz Ottó szívére, az ő nevére megy Bánk az összeszeesküvőkhöz, ő miatta lesz szerelme féltő, titkon leselkedő. Ő az agg Mihál reménye, az ő fájdalma, az ő büne teszi Bánkot a királyné gyilkosává, az ő halála üti ki Endre

kezeiből a hosszuló kardot, a linói pálezat. Ő élteite Bánkot, ő ölte is meg.

Pedig mily kevés cselekvő része van mind ebben! A boldog magányból kiszóltá Gertrud lényes udvara, melynek minden pompája hidegen hagyja ép úgy mint Ottó tüzes udvarlása. Csak az fájni ki kimondhatatlanul hogy

ezért nem ille Bánk

Bán hitvesének a magányba lakni.

Mert udvarunknak nagy szüksége volt Tapasztalatlan együgyű szivekre. (I. lly.)

S midőn gyauatlan lelkét egy óvatatlan pillanatban meglepte a bűn, akkor sem akar, csak sir, csak szenved, csak bűnhődik a gyermeke fejére szórt apa-átok kínzó sulya alatt, míg örületének szent fájdalomában megtisztult lelkét a halál meg nem váltja. Mindamellett Katona bátran az egész művet mozgató központtá tehette őt, mert ismerte a férfi lelkét s tudta, hogy azt, még ha Bánk bán-é is, kiforgatja sarkaiból a nő. Bánk a

Tisztagasd szájadat és fogaidat naponta reggel és este a legjobbnak elismert

MENTHOLOS

szaajvizzel és fogporral, akkor fogaid szépek és egészségesek maradnak!

Szájvizzet üvegje 1 kor., 20 fill., a fogpor doboza

1 korona.

Kapható: **TÁRCZAY ISTVÁN** gyógyszerüzében Zomborban, Kossuth-utca.

turális és gazdasági missziót teljesítenek e vidéki városok, nemzeti missziót, a mely előtt meg kell hajolni mindenkinek, a ki a részek és egyes szervek egészséges és harmonikus fejlesztésében látja az okos és hazafias kormányzati politika legfőbb feladatát.

Itt az igazság! és egyik város a másik után szegényedik; itt kettő, három; ott a negyedik, ötödik. Építetek, támogatatok s figyeljete a Sibilla könyveire, mert az utolsó leomlandó város valamennyinek az árát fogja követelni!

Látunk azonban égi jelenéseket, melyek jobb jövővel bíznak.

Ott van id. Pálfi János gróf milliói-val. Épen jókor jött. Mint Jézus, mikor megjelent kenyérrel az éhezők között!

Darányi Ignác miniszter mind a két kezével szórja az áldást a mezőgazdák szántóföldjeire; a szegény ember vetései és szőlőjére, apostol, ki hallottakat támaszt! . . .

Hegedüs Sándor miniszter a vidéki iparosok és vidéki kereskedők érdekében csak most tárgyalt a megrendelések gyűjtésére vonatkozó javaslatát. A pusztuló, folyton hanyatló vidéki iparosok és kereskedők érdekét tartotta szem előtt, a nélkül, hogy a nagy iparnak és kereskedelemnek érdekeit érzékenyen csorbítaná.

Elmondhatjuk, hogy a magyar államnak egyetlen kormánya sem tett még ennyit a szántóföld, a mezőgazdaságért, az ipar fellendüléseért, mint ez!

Aztán ne is várjunk mindent a kormánytól, hanem az egyesek, az egész társadalom álljon talpra, dolgozzék, legyen takarékos.

A kormány csak nem állíthat fel egy óriás varrógépet, melybe egy felől két-három miniszteri titkár dobolja bele a pukovai posztót, másfelől jön ki a kész kaput, dolmány, szür, csak ránk kellene venni! !

Vagy miét hajdan történt, a kor-

mány most is rázza meg azt a magas fát, mely a földtől az égig ér — az imádságot, hogy hulljon róla a zsemle és manna, mint hullt egykor az éhezők mezősegein? ! . . .

Mit is mondtak Kassán?

A mindinkább fokozott állami és közterhek, a beállott mezőgazdasági válság szocializmus, a kivándorlás, a munkás kéz megdrágulása, a sok ingyenes, tiszteletbeli állás és hivatal egyfelől a hiúság, stréberség, szervezettelenség könnyelműség és a gyakorlati pályák mellőzése másfelől az előidézők okok.

Roboz István.

A szőlőbirtokok rekonstrukciója.

Magyarország törvénytelen gyermekeire, a szőlőgazdákra jobb idők kezdének virradni, a menyinyben a magas kormány kilépett tartozkodó álláspontjából, és a szőlőgazdák törvényes volta elismerte, és a rég nem élvezett gyermeki jogokba visszahelyezte. Valóban ideje volt már, hogy Darányi Ignác földművelésügyi miniszter ur a szőlőgazdákra is gondolt, mert az a sok ezer család, a ki szőlőgazdasággal foglalkozik, nagy válsággal küzd. Amióta a filoxera olyan nagy pusztítást tett a hazai szőlőtelepeken, a legnagyobb borteremő vidékeken a gazdák a tönk szélére jutottak. Az államnak nem volt módjában ez ideig, hogy azon a sok ezer családon, a kik a szőlőművelés következtében kenyér nélkül maradtak, segített volna. Az utóbbi években a termés rossz volt ugyanarra, hogy a termelt bor értéke kevés volt az adó és munkadíjak fedezésére, a megélhetésre pedig nem maradt semmi, s kölcsönnel kellett a szükségletet fedezni. — Miután azonban éveken keresztül a termés folyton rossz volt, a gazdák-nak a bevételi forrása kiapadt, a legtöbb szőlőgazda birtoka újra került, kik az állam, az adóhátralék, kit pe-

dig a hitelezők adósság fejében árvereztettek el.

1897-ben jutott csak a magas kormányk eszébe az a gondolat, hogy a filoxera által kipusztított szőlőtelepek helyett újakat kellene létesíteni, és így létesítetett többek között a Balaton mellékén néhány ezer katasztrális hold új szőlő telep, többnyire a Balaton parton parlagon heverő homok telepeken.

Az eredmény fényesen bevált, de sajnos, nem a szegény szőlőgazdák, hanem a nagybirtokos osztály előnyére.

Mert míg a nagybirtokos urak némelyike 300-400 holdas új és jó termő szőlőbirtokhoz jutott, a szegény polgárságnak nem volt ilyen homok földje, a hova szőlőtelepet létesített volna. A községek területén volt ilyen parlagon heverő föld, azonban a közbirtokosok nem engedték meg a felosztást, és pedig azon ürügy alatt hogy ha minden kisgazda új szőlőt ültet, a bor sok lesz, ez által az árak leszálnak s kevesebb lesz a bevétel. De hogy az a szegény paraszt ember miből fog élni, azzal ők nem törődtek.

Mikor a balatonmelléki szőlőtelepek létesítettek, felhívtuk az illető tényezőket figyelmét arra, hogy ezeket a telepeket 15-20 évre adják ki beültetés végett szegény szőlőmunkásoknak, egy meghatározott bérösszeg fizetése mellett, így ők kereselhez jutnak, a földtulajdonosok pedig 20 év után kész, jó termő szőlőtelepek jutnak birtokába, vagyis bizonyos időkre a parcella-rendszer lépett volna életbe. — Ez be nem következett, és ott állunk, hogy éppen azon az osztályon nem lett segítve, a kire leginkább ráférte volna a támogatás.

Azt, igaz, hogy nem lehet eltagadni hogy így is néhány száz ember jutott kenyérkeresethez, amennyiben ezen nagykiterjedésű szőlőtelepeken napszámban évről évre néhány százan dolgoznak, azonban ez csak egy csepp a tengerhez képest.

Darányi miniszter ur, a napokban megtekintette ezeket a telepeket és azután értekezletre hívta az ott összegyűlt földbirtokosokat. Ez sem volt egészen helyes. Ha a miniszter ur ő excellenciája előre tudta azt, hogy ő ilyen komoly tanulmányutat szándékozik tenni a Balaton vidéken, értesítette volna a balatonparti községek polgárait, hogy minden község két vagy három ehhez értő polgár-embert küldjön erre az értekezletre és így együtt működve, miniszter, földbirtokos és polgárszőlőgazda, könnyebben és biztonságban és az egész ország helyeslése között lehetett volna dönteni. Mert ezen az értekezleten nem csak egyes vidék, de az egész ország szőlőgazdáinak sorsa fölött döntöttek volna.

Mert így éppen a leghivatottabb egyének a kisgazdák nem tudták sérelmeiket, reményeiket előterjeszteni.

Lepsénytől kezdve, egész le Balaton-Szentgyörgy körülbelül 7 ezer katasztrális hold homokterület fekszik parlagon, állítólag legelő, azonban mindenre inkább használható, mint legelőnek.

férfi s lovagerények e mintaképe mivé törpül? A lovagtól a nőgyilkosig hosszú az út s hogy Bánk ily könnyen megtevé, értjük mégis. Megmagyarázza Bánk jelene, melyet a magunkénál jobban ismerünk, megmagyarázza Melinda ballépése. De hogy a hívséges Melinda miképp szennyezhet be a tiszta nyoszolyát, nehezebb velünk megérteni. Az a csodálatos nő szív ugyan talán e nagy változásra is képes, de lelkébe be pillantanunk, bukása okát megérteni többé nem oly könnyű. Érezte e nehézséget Katona is. Bánk, Petur lelki átváltozásait könnyű szerrel magyarázza meg, Melinda bukásának oka — hevitő por, melyet Ottólól kap. A falusi magányhoz, az őszinteséghez szokott lelket elkábítja az udvar fénye, Ottó hazug hízelkedése, tettetett bánata, a királyné kegye, a bevett hevitő ital megfosztja őt eszméletétől s — elbukik. A hevitő por mint bukásának magyarázója nem elégít ki ugyan, de megnyugszunk benne, mert az nélküle sem lehetetlen.

Finom pszichológiai rajzot akart Katona nyújtani, bonyolult problémát akart megfejtetni, mélyen be akart nyulni a női szív tit-

kaiba s itt érezhette, hogy Melinda bukásának lélektani magyarázata talán nem elégtelené ki a közönséget s azért hívta segítségül a hevitő port, melyre pedig szüksége nem volt. Melinda gyenge, tapasztalatlan, önállótlan asszony, ki mint győnge inda Bánkjára felutott. Most, hogy támasza hiányzik, elveszti lábait alól a talajt s elbukik. A gyengeség Melinda jellemének alapvonása, ebből fejlik ki egész tragikum. E gyengeséget, e tapasztalatlanságot fejezi ki minden szava. Ez farsar könnyet szép szemébe, midőn Ottó hazug fájdalomait előtte festi, ez indítja a megbékélésre, midőn Ottó visszautasított ajánlatát csak próbának vezi. Naiv tudatlanságában most már nem tartja Ottót csábítóknak s Ottóéban fejli kezét. Gyanulanságában veszélyt se lát többé Ottó közellétében és elbukik. Bukása után is csak gyengesége ömlik el lényén. Nincs ereje Bánk előtt megnevezni bűnét, nincs ereje elviselni győtrő lelki kínját. Bánk vádjaira csak könnyeivel felel s még a „hazudsz” szóra sem fakadt ki hevesebben. A lemondó, összcmarczangolt lélek most már azt is elhiszi magáról.

(Folyt. köv.)

Ezeket a földterületeket kellene felosztani a polgárok között, beültetelni, akinek pedig veszeje nincs, ingyen kellene az államnak, vagy a gazdasági egyesületnek adni.

A somogyi és veszprémi részeken vannak közepes magas dombok, a melyek úresen kopárban állnak. Miért? hiszen ezen teremne a legjobb bor! Tessék figyelemmel kísérni a Rajna vidékét, olyan helyeken létesítettek szőlőtelepeket, hogy az embernek az ezze megáll, ha felnéz rá. De a német ember leleményessége, akarateréje, minden gátat legyőz.

Ezen a vidéken törzsgyökeres jó magyar emberek laknak, a kik az államnak a magyar eszméknek leghatalmasabb tényezői, támaszai, ha ezeket pusztulni, veszni hagyjuk, ez hazafiatlanság fölünk. A kivándorlás itt még nem ütötte fel lanyját nagy mértékben, ne hagyjuk eddig fajulni a dolgokat, különösen, hogy most vagy 3000 ezer család a halászati mizeriak révén is keresetvesztetté lett.

Megérdemi ez az ügy, a mely sok ezer embernek ad kenyeret, hogy komolyan és ne egyes vidékekre kiterjedőleg, foglalkozzunk vele, mert ez már országos érdekű kérdéssé nőtte ki magát.

Mindenesetre hálások lehetünk és reménnyel nézhetünk a jövő elé, mert úgy tapasztaljuk, hogy Darányi miniszter un egész komolyan szívén viseli a szőlőgazdák lét- és élet kérdését, és nem csak papiroson, de tényleg megakarja valósítani azokat a szép és nagy ideákat, hogy még előjehet az idő, hogy a magyar szőlőgazdákra felvirrad a régi, jó idő. Azon az értékeztelen tehát, a melyet a közel jövőben ez ügyben megtartani fognak, mert kell, hogy ez megtartva legyen — ne csak hivatalnok és nagybirtokosok, de a polgárember is résztvegyenek, kívánságaikat meghallgassák, és ha ezek elfogadhatók és kivihetők, gyorsan és erőlesen végre is legyenek hajtva. A halogatás ideje elmúlt, a tettek mezejére kell már egyszer komolyan lépni, üdvös és hasznos dolgot így tudunk csak végezni.

Hírek.

* **Személyi hír.** Jablanczy Géza es. és kir. altábornagy, a m. kir. csendőrség felügyelője a napokban városunkban tartózkodott, és az itteni csendőrszarnyparancsnokság ügykezelését vizsgálta meg. A csendőrség főfelügyelőjét Simonyi József főhadnagy, zombori csendőrszarnyparancsnok fogadta.

* **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Grohmann Ferenc zszegedi járásbírói joggyakornokot a szabadkai kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

* **Kinevezés.** Báró Vojnits István vármegyei főispán Vuics Bránkó jogszigorlót, zombori lakost közigazgatási gyakornokká nevezte ki és szolgálattételre a központba osztotta be.

* **Czimadományozás.** A király Baráth Kálmán, budapesti 1-ső honvédezzredbeli századosnak, ki évekkel ezelőtt városunkban állomásozott és társadalmunknak közkedvelt alakja volt, nyugállomány-

ba helyezése alkalmából, a címzetes őrnagyi jelleggel adományozta.

* **A zombori magyar jótékony-nőegylet** az idén is ruház fel szegény iskolás gyermekeket, hogy megkönnyítse nekik az iskolázatás nehézségeit. Mivel szegényes eszközeivel a nagyszámú jelentkezőkön segíteni nem tud, azon alázatos kérrrel fordul t. tagjaihoz és a n. é. közönséghez, hogy filléreikkel humanus törekvésüket előmozdítsák kegyeskedjék. A gyermekek nyomorát enyhítsük, nehogy korán felburjánozzék lelkükben az irigység átkos magja, hogy hasznos állampolgárokká s ne proletárokká legyenek. Az adományok özv. Esztergamy Borbálához küldendők.

* **Hangverseny.** Folyó hó 28-án vasárnap a zeneiskolának apatni utcai helyiségében, a zeneiskolai tanárok egy bemutató hangversenyt rendeznek. Ezen bemutató hangversenyen a többek között hallani fogjuk Mozart gyönyörű zongoratrióját hegedűre és violára, Popper Dániel „Tarantella”-ját gondorkára, azonkívül a városunkban újonnan letelepedett H. W. Hamerstedt zenetanár fogja virtuozitását a zongorán több Liszt-féle darabban bemutatni. Ezen hangversenyen a filharmonikus társulat alapító és pártoló tagjai, családtagjaikkal, valamint a zeneiskolai növendékek is ingyen megjelenhetnek.

* **A Vértesi-asztaltársaság** holnap este fél nyolcra, a Csitaonica külön termében felolvasó estélyt tart. A felolvasást társas vacsora követi.

* **Személyi hírek.** Pitroff Kornél, erdőségi felügyelő és Zsivanovics Zsivan, újvidéki erdőmester, az erdőri szakvizsgák alkalmából hétfőn és kedden Zomborban időztek.

* **Az erdőri szakvizsgák.** Folyó hó 22-ikén és 23-ikán tartattak meg. Összesen 10 jelölt jelentkezett, akik közül 9 képesítettett.

* **Személyi hír.** Dr. Perl Soma, a hírneves budapesti ügyvéd, a híres „Perl öcsém” szerdán Zomborban időzött.

* **Rendőr és katona háború.** Valóságos háborúnak volt színhelye folyó hó 21-én éjjel a verekedések ősi fészke, a vásártéri „Három balta”hoz“ ez. koresma. Ez egyszer a csatáról ellenfelek a rendőrség meg a katonaság. — Kóbor József, es. és kir. őrzető a „Három balta”hoz“ ezimzett koresmában egy asztalt, vig pekarás mellett, már eleve becsipve, két katonatársával Molnár Péter, szakaszvezetővel és Litomereczki József, káplárral beszélgetett. Egyszerre csak Kóbor — mulatos kedvében — szeretőjével táncra kerekedett és járta szilaján a kopogást. Egy rendőr (nevét nem tudjuk) szintén borközi állapotban látván azt, megirigyelve amazok táncát, odaugrott Kóborhoz és a szeretőjével együtt fellökte. Kóbor sem volt rest, hamarosan föluggott és viszonzta a barátságos lökést. A rendőr föltápaszkodván, kivonta kardját. Az őrzető e válságos perczben más gondolván, kiszökött a folyosóra. Természetes a rendőr utána. Vad dulakodás támadt közöttük. Egyik sem akarta a másiknak a palmát odaengedni. Már-már győzött volna a katona, mikor újabb ütlegetések érték a hátát. „A fekete lóhoz“ ez. vendéglő pinézére bikacsikkal segítségével sietett a rendőrnék. Viszont Litomereczki, káplár Kóborhoz sietett. A kardlapozásoknak, az ütlegetéseknek és a készülésoknak az lett a vége, hogy a katonák az összes verekedő szerszámokat levette az ellenfőtől. A rendőr erre revolverét szedte elő és evvel fenyegetőzött. Ebbeli hadi állásából csak a bikacsikk hatalmas orrbatitése rendítette meg. Végre nagy sokára megérkezett a rendőrfőnök is és a rendőrséghez kísért a het-

venkedő rendőrt, a katonát pedig társá vezette haza. A közösen kapott sebek bár szamosak, még sem veszélyesek. Mind a rendőrség, mind a katonaság részéről a vizsgálat megindult.

* **A vallás- és közoktatásügyi miniszter** az 1883. évi XXX. törvényeikk alapján a görög keleti szerb patriárka főhatósága alá tartozó újvidéki főgymnasiumra néve Magalhães Ede dr. budapesti egyetemi nyilvános rendes tanárt bízta meg az állami főfelügyelet gyakorlatásával az 1900.-1901. tanévre.

* **Az újvidéki szerb Matica** Asbót Oszkár budapesti egyetemi tanárt, kiváló szláv nyelvész, tiszteletbeli tagjának választotta meg.

* **A szabadkai új közjegyző.** A hivatalos lap közli a szabadkai kir. törvényszéknek hirdetését, hogy Platt Viktor dr. volt újvidéki főispán, jelenleg szabadkai kir. közjegyzői irodáját folyó évi október hó 15-én nyitotta meg.

* **A bácskai zarándokok** folyó hó 18-án érkeztek Rómába. A zarándok csoport 735 tagból áll. A zarándoklatot a pápa Vasárnap délebb áldotta meg a szent Péter templomban. Hódolatukat Császka György kalocsai érsek tolmácsolta a pápának, akit a templomba érkezése alkalmával nagy lelkesedéssel üdvözöltek.

* **Szevics Mitrofan bácsi p. k. szerb püspök** folyó hó 26-án Bács-Szent-Tamáson hivatalos látogatást tesz, mely alkalmából a község nyagban készül a magas vendég ünnepélyes fogadtatására. A püspök Dungserszky Lázár nagybirtokos vendége lesz. Az érkezés napján a város ki fog világitatni és katonazene mellett nagyszabású féklýásmenget, másnap pedig a községi nagyvendéglő dísztermében társas ebéd lesz, a melyre már eddig is 200-an felül jelentkeztek. A püspök eddigi megállapodása szerint három napig fog B.-Szt-Tamáson tartózkodni.

* **Vásár.** A legközelebbi újvidéki országos vásár 1900. évi október hó 27., 28., és 29-én fog megtartani, melyre veszmementes helyekről a sertések és egyéb jószág felhajtása meg van engedve.

† **Halálozás.** Helvey Antal nyug. templomi karnagy életének 85 ik évében Újvidéken meghalt. Haláláról a r. kath. hitközség is külön gyászjelentést adott ki és temetése nagy részvételt ment végbe.

* **Megsemmisített esküdtszék ítélet.** A szabadkai esküdtszék a község nagy érdeklődése mellett tárgyalta f. é. június 16-án Pölhe Rókus é. Pölhe Lukács bűnügyét, akik, Nagy-Tornóczy Józsefet husvötör agyonverték. Az ehe küdtbíró Pölhe Rókust 6 évi, Pölhe Lukácsot pedig 4 évi fegyházra ítélte. A tárgyalás befejeztével a védők tőrendbeli semmisségi panaszt jelentettek be, amelynek következtében az ügy a kir. kuriához került. A kir. kura tegnapelőtt megsemmisítette az ítéletet azal a n egokolással, hogy az esküdtekhez intézett kérdéseket a vád és védelem meghallgatása után nem olvasták föl újra s mert a kérdések helytelenül voltak szerkesztve, minek következtében az esküdtek lényeges ténykörülményre nem feleltek, a bűncselekmény minősítése is helytelen volt. Ez ügyben tehát új esküdtszéki tárgyalás lesz.

* **Jótékony főúri család.** Levelezőnk írja: Lélekemelő ünnepélynek voltak tanúi e hó 21-én vasárnap Futtak bácsmegeyi község katolikus hívei. Ugyanis ezen a napon volt idős gróf Chotek Rendső és néhai nejének szül. Khevenhüller-Metsch Máriának bőkezű alapítványából épült árnyház és kisedevőda felszentelése s a Miasszonyunkról nevezett szegény iskolanének bevezetése. Az egy-

házi szertartást Eigl József apát-plébanos végezte fényes segédlettel. Szívhezszóló beszédben esetelet a főúri család zajtalan bőkezűségét, kérve a tiszt. nővéreket, hogy a gondjaira bízott gyermekeket Isten szíve szerint neveljék a magyar hazának hasznos polgáiraivá. Nagyban emelte az ünnepegy fényét és magasztosságát íj. gróf Chotek Rezsőnek és nejének szül. gróf Ráday Irmának a hívek épülésére szolgáló ájtatos jelenléte. Az egész célszerű, esimes az egészségügyi követelményeknek mindenben megfelelő berendezés a nemeslelkű grófnő valóban anyai, szorgos gondoskodását dicséri. Így működik a Krisztusi felebaráti szeretet a híthó grófi családban!

* **Agyonszűrt ember.** Ó-Becsén vasárnap éjjel Zsikits Szávát vérbe borulva találták a kórház utca egyik háza előtt. Bálint János huszár éjféli felé haza tartva megbottolt a hullában és erre nyomban jelentést tett a csendőrségnél. A csendőrség beszállította a holt embert a kórházba. Mellén nagy seb tátongott. A szúrás rögtön halált okozott. A gyilkost nyomozza a csendőrség, de eddig még eredménytelenül.

* **Bucusu-bál.** Vettük a következő meghívót: „Meghívó a folyó évi október hó 28-án Bezdánban, a Frank-féle vendéglő termében tartandó bucusu-bálra. Kezdeté 8 órákor. Belépőtíj személyenként 1 korona, Frank Lajos, vendéglős.”

* **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök a bajnai „Haladóköri” alapszabályait jóváhagyta és bemutatási záradékkal ellátta.

* **Hymen.** Vettük a következő házassági jelentést: Hédevári Dely Géza és neje szül. czabai Horváth Julia örömmel tudatják, leányuknak Margitnak, talpasi Kabdebó József m. kir. honvéd huszár főhadnaggyal f. hó 28-án Baján történendő egybekelését. — Talpasi Kabdebó Gyula és neje szül. daruvári Kacsokovics Benigna örömmel tudatják, fiuknak Józsefnek hédevári Dely Margit urhölgygel f. hó 28-án Baján történendő egybekelését.

* **Eljegyzés.** Dr. Oppenheimer Armin tekintélyes veszecci ügyvéd jegyvet váltott Spitzer Károly szesz- és élesztőgyáros bajos és kedves leányával Ella urhölgygyel, Baján.

* **Eljegyzés.** Sándor Izsó nagykirindai bórkereskedő jegyvet váltott Bruszt Eszti kisasszonygal Bruszt Simon gőzmalomtulajdonos leányával.

* **Eljegyzés.** Burány Pál zentai városi adótsz. h. árvaszéki ülnök eljegyezte Bibl János Baján állomásozó cs. és kir. főállatorvos kedves leányát Teréz urhölgyet.

* **Betörők kirándulása avagy egy éjszaka Bács-Topolyán.** Az Ada-Mohón Közlönyből vesszük át a következő dolgot: Néma sötét éjszaka borult Topolya palotáira, csend és nyugalom honolt mindenütt, csak a kereskedők boltjai dübörögtek a feszítő vas ülésai alatt s nem is járt senki az utcán — csak a betörők vidám gondtalan társasága. Szóval nyugodalmas falusi éjszaka volt csak koronkint hallatszók a megtámadott kereskedők revolver lövései. Az elmúlt szombatra virradóra reggel boszankodva meglátta Reich Ferenc kereskedő, Mák Károly cipésznek, hogy az éjjel betörők jártak nála s elvittek tőle 5 korona készpénzt, ő utánuk is lőtt — de nem találta el őket, válaszolt neki Mák, mert nála is vizitáltak s emlekké magukkal vitték 119 korona értékű lábbelit. E közben az egyik betörőnek megjárta a feje s beakart törni a patikába, de ott észrevették őket, minek következtében antypirin nélkül voltak kénytelenek eltávozni, de nem messze mentek, mert sopánkodik Bogovits Mátyas,

nála is felkészítették a kirakat ajtót s leverték a lakatot s csak akkor távoztak el, midőn Bogovits kikérte magának az ily időbeni vevőket. A betörők erre tovább sétáltak s megtisztelték Fischer Hermann boltját, azonban itt csak három revolver lövést kaptak s dühösen támadtak Stern Márk boltjának ajtajára de különös pechjük volt, mert itt is felbrettek s elzavarták őket, de reménykedve próbálták betörni a másik Stern, Stern Ferenchez, de ép úgy ellettek riasztva, mint Pataki János szabónál, hova szintén be akartak törni. Az éjszaka már hűvös kezdett lenni s azért elmentek Kovács Ignácához s az ajtót betörve elvittek 66 korona értékű ruhaneműt, a ruhákat felöltve, elmentek Tószegi Jánoshoz s feltörve az ajtót megrakodtak szivarral és dohányval és megújítva, kedélyes beszélgetés közben mentek haza, hol csak hamar álomba merültek, de álom nyugtalan volt, mert bántotta őket azon tudat, hogy dacára minden iparkodásuknak nem sikerült, egy eleven topolyai rendőrt látniok. Tehát tiz helyen lehet Topolyán egy éjszaka betörni anélkül, hogy egy rendőr lenne látható.

* **Egy szabadkai honvédönkéntes párbaja.** Véres karpárhaj foladt le tegnap délután Szegeden, az 5. honvéd gyalogezred laktanyájában Schaffler Adorján dr. szabadkai és Szigeti honvédönkéntesek között. A párbajban Szigeti súlyos sebet kapott, amennyiben a homlokától kezdve keresztbe az arcáig vonult végig a vágás és megebezte az állát is. A párbaj összeszólalkozásból keletkezett.

* **A ragadós állati betegségek állása** Bács-Bodrog vármegyében október 17-én. Veszteség: apatini j. Bodrog-Monostorszeg 1 u., németpalánkai j. Wekerlefalya 1 u., bajai j. Csataalja 1 u., Rigycia 1 u. kulai j. Biacs-Kula 1 u., titeli j. Vilova 1 u., topolyai j. Bács-Feketehegy 1 u., ujvidéki j. O-Kér 1 u. Zenta v. 1 u. Takonykőr és börtéreg: bácsalmási j. Bácsalmás 1 u., kulai j. Kuczura 1 u., Uj-Vérzás 1 u., németpalánkai j. Német-Palánka 1 u., titeli j. Mosorin 1 u., topolyai j. Bács-Topolya 1 u., Bajsa 1 u., Kis-Hegyes 1 u., Pasér 1 u. Ragadós száj- és körömfájás: zentai j. Bács-Martonos 3 u., O-Kaniza 1 l. Juhhimlő: bajai j. Bikity 1 u., Csataalja 1 l. Rühkór: apatini j. Priglevicza-Szt.-Iván 1 u., óbecsei j. Petrovszello 1 u. Sertésvész: kulai j. Torzsa 1 p., titeli j. Titel 6 u., ujvidéki j. O-Futtak 9 u., zentai j. O-Kaniza 1 u., zombori j. Sztanisik 1 u., Zenta v. 31 u.

* **Szabadkai élet.** Mozgalmas közgyűlés volt a napokban Szabadkán. A költségvétést tárgyalták. A közgyűlésből elég, ha csak a következő jelenetet közöljük: Az általános tárgyalásnál Janiga János dr. szólalt föl elsőnek. Azt mondja, hogy a költségvétés mottója, hogy emelik a domesztikát, így élünk, amióta Mamuzsics a polgármester. A lefolyt 10—15 év alatt új bevételi forrásokkat találtak és mégis nagyobb a domesztika. Mamuzsics polgármester: Nem tudja, mit beszél, azt sajnálja, hogy nincs a zöld asztalnál. Törley közbeszólt: Mindjárt nem leszki, ha nem dicsérik. (Nagy lárna keletkezik erre, a főispán csöngött, végül lecsillapodnak a kedélyek.) Főispán: Hagyjuk a szónokot beszélni, mindenkinek joga van azután megjegyzését megtenni. Janiga dr. folytatja ezután beszédét és azt mondja, hogy fűdvös és célirányos lenne, ha takarékosabban élneek, a költségvétést nem fogadják el. Mamuzsics Agoston biz. tag szólal föl utána. Azt mondja, hogy a költségvétés szomorú képet nyújt. Mikor a mostani Mamuzsics-hatóság megkezdte működését, azt hirdette, hogy lelkiismeretesen fog működni, de az ellenke-

zőt tapasztaljuk. (Mamuzsics polgármester közbeszólt, mire a szónok ingerült hangon így felel:) — Ön ölelkezik másokkal s velem is szívesen ölelkezne, ha akarnék! — meg a Vukovicssal is ölelkezik. — Most vigyorgog! — Ön vigyorgog! — (A főispánhoz: Figyelmeztesse a polgármestert, hogy ne zavarjon. Főispán: Tessék nyugodtan beszélni. — A tisztelt polgármester ur... A polgármester: Ez már szó. — (A főispánhoz:) Miért nem figyelmezteti a polgármestert, méltóságos úr? Schmauz főispán a polgármesterhez: Ha közbeszólt, kénytelen leszek Önt rendre utasítani. Mamuzsics polgármester: Azt tudom, hogy engemet fog rendreutasítani.

* **Attila kincse.** A zentai rendőrség ugyancsak furfangos és szővevényes csalásról rántotta le a leplet. A vizsgálat még folyik, de már eddig is érdekes dolgok kerültek napfényre. A mult hónapban Weiser, öreg zentai kereskedő jelent meg a szentmiklósi sörgyár Kornis nevű szegedi megbízottjánál. Az öreg nagy titokban előadta, hogy egy gazdag ujvidéki paraszt felfedezte Attila hun király kincsét, mely veremben em elrejtve. Weiser annyira erősítette, hogy százmilliót érő kincsről van szó és ez az Attila kincse, míg Kornis hitelt adott az öregnek. Föl is ment Budapestre, szerzett még két társat és elmentek egy ügyvédhez, hogy tőle jogi véleményt kérjenek. A budapesti rendőrség valahogy észét vette a dolgoknak és egy emberét leküldte Szegedre. Megindult a vizsgálat, a mely aztán egy szegedi urinó nyomán most némi eredményre vezetett. Ugyanis az ügyvéd és Kornis egy szegedi urinót is beavattak a titokba. Az urinó és Kornis, Weiser közvetítésével, kocsin mentek Zentára, a kincses paraszt tanyájára. Ott egy öreg aszszonyt találtak, a ki mutatott is nekik egy aranyrudat, melyet a választóvíz valódinak mutatott. Az urinó 2000 koronát ígért a rudért, de az aszszony nem adta oda. Három nap mulva egy vén aszszony kopogtatott be a szegedi urinóhoz és azt mondta, hogy jöjjön el a kincsért, de csak egyedül és 2000 koronát hozzon magával. Külön azt is megmondta, hogy Csóka felől, a karlovai vonattal jöjjön, Katicza, a gazda felesége, majd a zentai hidnál fogja várni. Így is történt. Katicza aszszony várta az urinót, a kit egy bérkocsin valami félreeső házba vezetett és egy befüggönyözött szobában átadta neki az aranyrudat. Az urinó kifizette a 2000 koronát, eltávozott és Csókán felült a vonatra, a hol csak egy szerb paraszt ült. Störeg előt egysezerre csak megszólalt a parasztember és azt mondta az urinónek, hogy ő detektív, de ismerve Katiczát, figyelmezteti, hogy a rendőrség mindent tud, aztán jutalmul 100 forintot kért. A „detektív” addig ijesztgette az urinót, míg ez megígérte neki a 100 forintot, ha megmenti. Erre azt mondta, hogy Szőregben ki kell szállniok és gyalog kell Szegedre menniök. Korom sötétben indultak utnak. Csakhamar aztán megtudta az urinó, hogy egy rabló karmai közé került. A parasztember ugyanis erőnek erejével el akarta tőle csalni az aranyrudat és mikor az urinó nem engedett, az ember meggondolta magát és miután az urinó 20 koronát adott neki, ellillant. A halálra rémült aszszony pedig este kilenc óra felé vergődött be a városba. Másnap Kornissal megvizsgálták a rudat és akkor látták, hogy az rez. Rög-tön sürgönyöztek az ügyvédnek, a ki megérkezvén, Zentára mentek és megtették a feljelentést. A rendőrség megindította a vizsgálatot és már is kiderült, hogy a bünszövetkezetben egy dusgazdag földbirtokos is benne van, kinek letartóztatása mindennap várható. Az is kiderült, hogy a detektív egy Miladin nevű fegyházvisel rablógylkos. A vizsgálat és nyomozás még egyre tart.

A perzsa sah kitüntette. Ő felsége a perzsa sah Sternberg Armin és Testvére cs. és kir. udvari szállító hangszergyár főnökének, Sternberg Dezső urnak a nap- és országnrendjelet adományozta és megengedte, hogy a perzsa császári udvari szállítói czímet használhassa. A sah és miniszterei Sternberg udvari hangszergyárában 20.000 koronát meghaladó megrendelést tettek villamos zongorák, zongorák, harmonium és egyéb hangszerekre. A sah összes bevásárlásai között ez volt a legnagyobb.

(Valódi franciaia gummi és hal-halgy tuczaja 80 krtól 4 frtig, **Engel Mór** uri-divatárak raktárában Zomborban)

(*Ami az idegeket csillapítja.* Hercz Bernát úr Turapatakról (Liptó Tepla) levélben jelenti nekünk idegbetegségének gyógyulását, mely hosszú szenvedések után következett be. — Nagyon boldog vagyok, írja, hogy a Dr. Williams féle Pink-pilulák, melyek diéséretéről gyakran hallottam, idegbetegség ellen kitűnő szernek bizonyultak. Fogadja halás köszönetemet. Az idegek túlfeszültsége nagyon gyakori fájdalom, s gyakran komoly zavarokat okoz. Az idegrendszer a test különböző szerveivel benső összeköttetésben van, arra a mozgást átviszi és ott az érzés jelenését okozza. Ezért ha az idegközpont beteg, azt mondhatjuk, hogy az egész szervezet beteg. Azok kik ily bajban szenvednek, mozdulataiknál kellemetlen érzést sőt fájdalmat éreznek. E betegnek legtöbbször migrén bántja, látásuk, hallásuk zavart, gyakori szívdobogásuk van és a vérkeringés rendetlen. Ha alszanak, lidércznyomás zavarja őket, étvágyuk elűnik, erejük összökken s komoly rendeltenségek állhatnak be. Az idegek gyűngülése, a vér szegényesége, ezek e baj eredményei; hatni az idegekre, helyreállítani a vért, ez az orvosság. A leghatásosabb és a leghíresebb orvosok által legjobban ajánlott gyógyszer a világon a Pink-pilulák neve alatt jól ismert. Csu-dálatos eredményeket mutattak fel nemcsak idegbetegségeknel, hanem vérszegénységnel, sárgaságnál, gyomor- és bélbajnál, reumánál és általános gyűngésnél. Kapható minden gyógyszerárban, valamint a magyarországi főraktárban Török József gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12. doboza 1 frt 75 krért, vagy 6 doboz 9 frtért.

Színház.

Szombaton, október 20-án előadták Sidney Jones „**A görög rabszolga**” című operettjét. Úgy látszik, kissé korai volt azok diadalujongása, kik a San Toy előadása alkalmából páleázat írték az angol táncoperette fölött és nagy fontoskodással megjósolták e műfajnak belátható jövőben bekövetkezendő esősüdes kimulását.

Hogy mennyire téves ez a fölfogás, ezt a többi közt a mi színházunk műsora is bizonyítja; valahányszor angol operettet adnak, mindig telt házat „esinál” a director, mert hát a közönségnek az ily excentrikus, kaviár izű és zagya darabok kellenek. Láttuk ezt a „Görög rabszolga” színrehozatala alkalmával is, melyet különben pompás előadásban mutattak be. A nagyszámú publikum nagy élvezettel hallgatta az operette szép zenéjét és nem fukarkodott az elismeréssel, melyből különösen Pálffy Ninának (Aspásia) jutott bőven egy sikerült játékaért, mint a szebbnél szebb dalok eleven és művészi előadásáért. Lónyai Piroška (Iris) teljesen elemében volt, mint mindenütt, a hol élén, temperamentumra, tuláradó pajzánkodásra és csinos tánczra van szükség. A mi ez utóbbi illeti, egy szemérményvel több discretió nem ártana! Huckstädt Irén

(Antónia) szép megjelenésű hercegnő volt és elismert énekművészetével most is tetszést aratott. Az igazgatón (Heliódorus bővész) mintha egy kis bányádságot észleltünk volna; Ivánfi, kinek ez volt tulajdonképeni bemutatója, kissé gyöngye hangnnyal rendelkezik, mely még kiművelésre vár. Különbözn szívesen elismerjük, hogy nagy igyekezettel; nemes ambícióval játszott és énekel. L. Perczel M., Békelly, Tukoray és a többi szereplő is kitettek magukért, csupán a karénekesnőket kell figyelmeztetnünk, hogy a kihívó kaczerkódásnak és folytonos nevetgélésnek nem színpad a helye.

Vasárnap, október hó 21-én két előadás volt. Délután fél 4 óraker színpadra került „**Bánk-Bánk**” Katona Józsefnek ez örökbeszű történeti drámája. Az előadást megelőzőleg, mintegy ennek bevezetéseként, Medgyesy Ferenc, főgymnasiumi tanár tartott felolvasást „Női jellemek Bánk-Bánban” czim alatt. Érdekesen, nagy tudományos apparátussal fejtette Melinda jellemét és mesteri vonásokkal tárta föl előtűnk a női szív és lélek mélységese rejtekeit. Valóságos pszichológiai tanulmányt írt, melylyel a — sajna feltűnően kis számú hallgatóságnak igazi szellemi élvezetet szerzett.

Az előadás, a tavalyi ifjusági előadásoktól egészen eltérőleg, igen magas színvonalon állott ugy az egyes főbb szereplők alakítása és az összájték, valamint a rendezés és kiállítás tekintetében is. Bánkot Berki adta és e fellépéssel is beigazolta, hogy kiváló, nagy routine-nal bíró, egyéni felfogású színész. Különösen az utolsó felvonásbeli játéka volt nagyhatású.

Melinda nem nagy, de felette nehéz szerepével Murányi Juliska próbálkozott meg és — siessünk hozzá tenni: e vállalkozásával teljes sikert ért el. Nem azt a külső, zajos hatást értem csupán, mely a lármas tapsok kábító erejében nyilatkozik, hanem azt a mélyebb, maradandóbb benyomást is, melyet egy-egy szerencsés művészi alkotás lelkiünkben szinte kitűrhétetlenül maga után hagy. Aradi Ida a gögös Gertrudis királyné elleneszenes szerepében újból ragyogtatta kitűnő művészi kvalitásait szintegy Vadász. ki mint Tiborcz valóságos kabinet-alakítást mutatott be. A szenvedélyt fékezni nem tudó Peturt Gyárfás játszotta; kitűréseiben helylyel-közéssel kissé nyers volt talán, de egyes jelenetekben ugyszólván önmagát multa felül. Tagadhatatlanul izmos, nem mindennapi tehetség, mely kellő kiművelés mellett szép jövővel kecsegtet; ennek azonban vasszorgalom és hajthatatlan akarát a nevlőzhetetlen előfeléti. A ki a sorok közt tud olvasni, könnyen megtalálja a fenti megjegyzésben egy másik jó kvalitás színésznét, Lomnitzynak a kriteriumát is. Ezuttal az álnok, hasznosító Biberach lovag szerepében lépett fel, mely alakításának összefoglaló bírálatoként idegíthatjuk e két szót: több ambíció! Irsai (Otó herceg), Lacóvey (Simon bán) és Havi (Mikhal bán) is derekasan működtek, nemkülönben a többi névtelen hős is.

* Hála a buzgó directorának, hogy a magyar irodalom e legnagyobb drámáját kicsi színházunkban előadta, mísem törődve a p. t. közönség rut közönségével az igazi művészet, s valóban nagy alkotások iránt! Elvégre a finomabb izlés és az örök szép iránti fogékonyság oly dolgok, melyeket senkire sem lehet egyszerűen rá? tunkálni.

Este színpadra került „**A kis szökevény.**” Operette 3 felvonásban. Irta: Scipar Hicks és Hary Nichols. Zenéjét szerzették Monkon Lionel és Carri Ivan. (Rendező: Deák.) (Karnagy: Lagethy G.)

Czikusz és orpheum: e két szóban kifejezést nyer a bemutatott mű librettoja. Nem hiszem, hogy miúlen valaha nagyobb

képtelenségeket, éretlenebb sületlenségeket horadtak volna össze, mint a milyeneket ez angol termék éktelekedik. A darab mesélje oly össze-vissza kuszált, tarka barka szövevénye a furesánál furesább helyzeteknek, hogy bizonyára a legnagyobb zavarba jönne az, a ki a szöveg tartalmának elmondására vállalkozni elég bátor és botor volna. Az izlés végtelen ferdeségére, a korszellem mérhetetlen sülyedatére és romlottságára vall, hogy akadhat-sak vakmerők, kik a színpadot, melyről a németek nagy költője Schiller egykoron azt mondta: „die Bretter, die die Welt bedeuten,” le merték rántani arról a piedestálról, hová illetet költők és lelkes művészek évszázados munkája emelte. A mit ez uttal láttunk, az nem romantika, nem ártatlan bölöség többé, az elejétől végig csupa értelmetlen léhaság, az már maga a kézel fogható degenerálás.

Es ehhez a szó szoros értelmében komisz szöveghez írta a két társ szerző azt a gyönyörű, rendkívül melodikus zenét, mely az embert szinte lefegyverzi a librettó kimondhatatlan gyarlóságával szemben. Szébbnél szebb valzerek váltakoznak a legbajosabb dalokkal, sikerült couplet-ra, remek katonai induló következik, s nincs ember, ki a zenei összhatás varázsának ellenállni képes volna. A táncznak természetesen óriási tét jutott csak hogy ez már inkább orpheumba való czomb-expositusa mint choreographia.

Az előadás különben pompásan sikerült. Volt hangulat és jó kedv, úgy a színpadon mint a szőfőteren. A czimszerpet (Gray Ninietrid) a közönség kedvence Pálffy Nina játszotta oly graciezusan és hamisítatlan művészzel, hogy a publikum nem egy ízben lelkes tapsokra ragadta. Mindjárt utána meg kell említenünk Deákot, ki a (Flipper jockey) szerepében kiapadhatlan leleményességével, találó mókáiával zajos derűtséget keltett. Igen jó volt Szalóki is mint (Tamarind testvér); mai alakításával újra bebizonyította, hogy kitűnő komikus. Dulich Mariska már megjelenésével is nagy hatást ért el, alképzelhetünk szemrevalóbb, fesebb szobaleányt Táncaza, mint mindig, úgy ez alkalommal is nagy tetszést aratott. Ugyanez áll Gy. Lónyai Piroskáról (Carmenita) is, ki eleven játékaival és bajos tánczával gyönyörűkötötte a néző közönséget; Békelly énekéhez szó se fér, csak azt szeretnők, hogy minél előbb nagyobb szerepben nyíljék alkalma fényes tehetségének érvényesítésére. Csupán játéka ellen van egy komolyabb kifogásunk. Mozdulatai, alturejei inkább emlékeztettek valami kiállthatatlan gigerli félére, mint egy úri nevelésű angol sirre. A szereplők közül még ki kell említenünk: Vadászt, L. Perczelt, Murányi Juliskát, Ivánfy, Löveyt és Tukorait, de a többi közreműködőt is elismerés illeti. A tánczokat Pekete Etelka tanította be.

Az új operette irány.

Irta: Weidinger Dezső.

Az operette ezen legkönnyebb zeneifaj rövid idő alatt igen nagy változásra ment keresztül. Az operett zene nagymestere Offenbach muzsikája szerfölött különbözik a mai angol iránytól. Az operett zene kezdetlen kétféle genre uralkodott a francia finomabb és az osztrák közönségszebb. Az osztrák zenét legmagasabb fokra Strauss, Czibulka, Milökker, srb. vitték, az ő zenéjük az igazi bécsi zene volt, melyet most is nyagagt minden kintornás és amely Austriában és Németország nagy részében ma is dominál. A valczér a fő kelléke ezen operetteknek, minden darabban van egy úgynevezett nagy valczér, melynek motívumai érezhetők aztán az

egész operettben. A francia operette hasonlít az osztrák-német operette-hez, csak-hogy tagadhatatlanul finomabb. A francziák finomsága, simulékonysága érzik át az egész zenén. Az az etiquette-szerű saloniás modor, az a tartózkodó hideg finomság rezgi át az egész zenét. Ezt a kétféle irányt vagy külön-külön, vagy a kettőt összekeverve utánozták aztán körülbelül négy évtizeden keresztül a világ összes operette szerzői. A magyar zeneszerzők operette-jei is mind e két iránynak hódolnak. Mert magyar operette nincs, ami kevés magyar tárgyú annak se magyar a zenéje.

Egyszerre egész váratlanul lepte meg a világot alig pár éve az angol zene. Az orpheumokban ugyan énekeltek itt ott egy angol couplet-t, azonban azon orpheum dalokban inkább a szöveget mint a zenét nézték. Az angol zenét csak akkor ismerte meg a világ, midőn meghallotta Sidney Jones angol zeneszerző örökös operetté-jét a „Gésák“-ot. Oriási hatást keltett ez a darab, és egészen váratlanul fellépő angol zene egyszerre meghódította a világot és alig egy pár év alatt egyeduralmat vivott ki magának. Azóta Jonesnak harmadik operettje jelent meg, melyek mind nagyobb csodálatot és tiszteletet biztosítanak azon egyszerű embernek, akit a londoni Gaiety és Daly's színházak genialis direktora fedezett fel és nála aki egy londoni zeneműkeres kedésben hivatalnok volt, rendelt meg. Azóta több angol zeneszerző lépett fel, akik szebbnél szebb szerzeményekkel elbűvölik a közönséget. Jones nyomdokain haladt Kerker, Moneton, Caryl, akiknek darabjai ma kasza darabjai az egész világ színházainak.

Megvesztegető báj, az érzékekre ható buja inger van az angol zenében. Sohasem hallott és nem képzelt hangok szólnak meg, hogy lázba hozzák és a végtelenségig elcsalják az idegeket. Csupa káviár és pezsgő ez a zene, mely felizgat, megrészeget, majd teljesen hatalmába ejt. A változatokból, új genialis átmenetekből ki nem fogyó a merész szellemtől csapongó ötlet megnyilatkozása ez.

Az angol operette-ekben a szöveg majdnem mellékes, mert vegyük egy angol operett cselekményét, nem történik ott semmi, nem a szöveghez készült a zene. hanem a zenéhez a szöveg. Azért jönnek be a szereplők hogy énekeljenek és táncoljanak. A szöveg legyen frívól, hogy alkalmazkodjék az érzéki zenéhez, szerepeljen benn trikó, járjanak benne excentricus táncokat, s az operett librettója készen van. A szemet kell itt kielégíteni, mert a fülek meg vannak vesztegetve, s ki gondol ilyenkor az agyvelőre. A tánc nagyon fontos kelléke ezeknek, a daraboknak. Majd minden énekszám tánczal kezdődik és fejeződik be, egy bizonyos orpheum szemmel érvényre jutását jelenti ez, de magával hozza azt az erősen fűszerezett pikáns zene. Szerfölött buja érzéki ezen operettek közül valamennyi. Egymást váltják fel a szindus képek baletttrészek, szólótáncok, amelyek csak elősegítik a darab sikerét. Secessiós itt minden, az ültözék, a tánc, a zene, de

olyan amely nem fogja divatját műlni, mert gondoskodnak folyton újról a genialis angol szerzők. Tagadhatatlan a „kis szökevény“ a legsikerültebb eddig valamennyi közül, legjobban tükrözi vissza az igazán szép angol zene genre-jét. Az angol zene uralkodik most az egész világon, minden színpad játsza ezen páratlan szépzenéjű darabokat, hogy meddig tart uralkodása, megmutatja a jövő; — én azt hiszem sokáig.

A zombori állami anyakönyvi hivatal kivonata

(1900. évi október 13-ától október 19-éig)

Született:

fiu 10, leány 20, összesen 30.

Házasságok kötöttek:

Lugumerszki Szvetozár, Relits Miléval. Rácsits István — Obuskovits Máriaival. Mijits Velkyó — Nenadov Darinkával. Bacsis Vazul — Brancsics Krisztinával. Spanyol József — Cservena Leonával. Koch János — Schil Magdolnával. Peits Simon — Masirevits Katalinnal.

Meghaltak:

Doits Miklós (52 éves) tüdőgümőkórban. Stefánovits Mária (4 hónapos) bélguladásban. Gluvits András (10 hónapos) ronesoló toroklobban. Relits Dusán (2 hónapos) veleszületett gyengeségben. Beslit Anasztázia (2 hónapos) gyomorbéllobban. Jurits József (2 hónapos) göresökben. Jozsits Vitályos (1 hónapos) gyomorbélhuruban. Danis András (44 éves) lövés. Stehli Ferenc (15 napos) ránggörcsökben. Bogisits István (82 éves) elagglulásban. Sztjokov Lyubiceza (18 hónapos) gyomorbélhuruban. Sesevits Kozma (52 éves) húgyvérűség. Saresanszki György (15 hónapos) gyomorbélhuruban. özv. Vrszajkov Prokopné szül. Dusanits Sztána (80 éves) elagglulásban. Adamkovits Sándor (69 éves) vízibetegségben. Dörner Károly (38 éves) tüdő- és bélgümőkór.

Az árta lan.

A Z. és V. eredeti tárczája.

Íta: Fekete Iván.

Dimitrow Fedort, a tőkepénzes agglégényt egy reggel szobájában megfojtva találták. Nyakán volt a zsinég, testén egybeült semmi jele a küzdelemnek; úgy látszik, álmban fojtották meg. Fiókjai feltörve, üresen állottak, udvarra nyíló ablaka kitörve, a vasrácsuk nyolcz helyen leráspolyozva, úgy hogy a rács közepét ki lehetett emelni.

Ez a ráspolyozás volt gyanús. Kényelmesen tette, a ki tette, nem zavarta munkájában senki. Már pedig lehetetlen, hogy a hangra az áldozat fel nem ébred, és lehetetlen, hogy segítségért nem kiált, amit bizonyosan meghallott volna Petrovics Petrona, az öreg gazdasszony, ki a szomszéd konyhában feküdt de oly éberem, mondja Petrovics Petrona, még azt is meg szokta hallani, ha Dimitrow Fedor köhögött.

Most nem hallott semmit. A kényelmes munkának e szerint csak egy módja lehetett: a mikor a ráspolyozás történt, Dimitrow Tódor már halott volt. De hol jött be a rablógyilkos?

Csak az ajtón jühetett be a álkluceszal. Akkor miért ráspolyozta ki az ablakokat?

A felelet egyszerű, a rendőrség félrevezetése.

De az orosz rendőrség nem úgy egytűgyű, hogy ily apró fogással félre lehetne vezetni. Még nem buzták meg a déli harangszót, a gyilkos már a rendőrség börtönében ült, kezén lábán megvasalva. Gregor, a falu lakatos, volt a szerencsétlen, aki álkluceszal bírt, ráspolyozni tudott, a lakást jól ismerte, mert a felesége mosott Dimitrow Fedorra. tegnap is látták, amint ruhát vitt haza Gregor, mert a felesége már nem hozhatta haza, megbabázott.

Az asszonya még talán szeresene, hogy nem egy nappal később történt a családi öröm, különben őt is bezárták volna ura mellé, mint bűnrészt.

Gregor tehát ült, de nem eszedesen. Eleinte igen ostoba arczat vágott az egész dolghoz, később ártatlanságát kezdte hangoztatni, de természetesen nem hitte el senki. Vajjon melyik bűnös vallja is, hogy bűnös.

Alibijét csak a feleségével tudta bizonyítani, no szép kis bizonyíték. Gregor nagyon szegény mester ember volt, honnan szedte a finom kalácsot, édes pálinkát a felesége számára. Lakatos embernek csak reszelős vutkíra, meg kukuricza lepényre telik.

Es vitték Gregort.

Akkor Gregor rettenetesen dühös lett, káromkodott, hadonázott, aminek a vége mégis az lett, hogy a teste tele lett kék foltokkal és becsukták a sötétbe.

Két hét múlva már utban volt Szibéria felé.

Oh mily kínos egy út ez. Vékony ültözetben, fületlen kocsiában hetekig utazni, mikor kint a madár megfagyva esik le a levegőből. Minden rab ilyenkor az ut végét óhajítja, de nem szibériai utnak, hanem az élet utjának végét, mely közel van a szerencsének, de messze a szerencsétlennek. Sok rab szerencsésen meg is halt még innen a pasai csárdán, melyen túl a vadon kezdődik.

De Gregor nem halt meg, haladt a vadonon keresztül az első átszálló állomáshoz, mind össze csontig törte lábát a bilincs. Le is vették róla egy éjszakára.

De ezen az egy éjszakán meggyuladt az állomás, egy régi rozoga nádas épület, mire észre vették a tüzet már nem volt idő az oltáshoz, csak a rabok bilincset fűzték össze, és kivitték őket a szabadba. A bilincsnélküli Gregorról a nagy zavarban megfeledkeztek.

Gregor pedig megszökött. Nem tudtak ugyan, mit fog csinálni a szabadságával, de mégis megszökött, főképen abban reménykedve, hogy ha megtalálják lelévők, és nem kell tovább kilöndölni.

Egy órája, hogy ment az uton, a lángot már nem látta, és még nem üldözlék. De nem tudott tovább menni. Leült egy törpe fenyő megett a hóba és várt.

Félórai kínos várakozás után úgy tűnt fel a hold világítása mellett, mintha lovasok jönnének az országuton. Hova lehet bujni? Beásta magát a hóba, csak kis nyílást hagyott, hogy onnan láthassa „a világot“. Látta is, amint lovas csendőrkő vágattak az uton, közebe megálltak, nyergükben felemelkedtek, és körülnéztek a vidéken. Közvetlen mellette is megállt egy csendőrkő és nézett szájell, mi közben jobbában töltött revolvért szorongatott. Azonban tovább vágattott.

(folyt. köv.)

Csarnok.

Csüggedés.

Még nem késő, nincs veszve semmi, Le még nem hajtom a fejem. A fegyvert mit kezemben tartok Gyáván le még nem teszem; Török előre hajthatatlan,

Bár jól tudom, hogy végzetem,
Mit epedek szomju ajakkal,
El én azt sohsem érhetem.

Szépséges arezod, oh Igazság,
Tiszta fényben ragyog felém,
Lázás, emésztő gerjedelmek,
Erőtűket megismerem.
Tudom mi szép, érzem mi nagy van
Es mégis, mégis jól tudom
A mire küzdök, mire törekszem,
Elérni azt sohsem fogom. —

Edes siker virágot nem hint
Utamra, jól tudom soha;
Asszony szerelme nem vigasztal,
Sívár a sorsom, mostoha. . .
Egy fekete démon kísér csak
Altal a kopár életen,
Melyben miért szegény szívem fáj
El én azt sohsem érhetem. . . .

Bátaszékly Lajos.

Dal.

Tudtam egy dalt. Elfeledtem.
Boldogságom eltemettem.
Most a szél sír csak helyettem.

A levél hull. Száll a golya.
Bus szívemnek nincs lakója;
Büntül ezt fel kinek rója?

Most sajog még. Majd kibékül
Es elszunnyad árván végül
Tavaszi nélkül, dalok nélkül.

Rudnyánszky Gyula.

A sors.

Baranyai Kata tágira nyílt szemekkel nézett arra a kipírult arezu, kiabáló aszonymra, a ki vele szemben állva, szóhoz sem engedte jutni. Minden ízében reszketve, hallgatva kemény szavait. Mikor azután nagy haraggal kiment az asszony és becsapta maga után az ajtót — Katus sírva fakadt és sirt keservesen, mintha a szive akarna magszakadni.

Nem zavarta senki sem, átadhatta magát egészen bánatának, nem volt rá gondja senkinek. Az volt az első ötlete, hogy otthagya ezt a házat, hol annyi megaláztatást kellett szenvednie és elmegy valahova, jó sorsára bízva magát.

Nagy, igen nagy bűne volt a szép Katának. Szép volt, szegény volt és szerelmes az Etelka néni doktor fiába. Egészen olyan volt, mint a szép anya, akinek a képe Etelka néni szalonját díszíti. A mandula metszésű szürke szemek, amelyek néha kékeknek látszanak, néha meg egészen zöldes fényben ragyognak, antik-ba metszett ajka, egyenes orra, nyílt homloka teljesen azonos a képpel. Valami régi iratban említés van téve szepányja fedjedelmi alakjáról, nagy szépségéről. Azután neki is olyan hosszú arany haja van, a minőt azon a képen örökített meg a festő művészete. Csak egyet nem tudott Kata; azt, hogy ez a szepányja az ő nyughatatlán, forró vérével feldulta házának boldogságát, nagyon nyomorultan, bűnben halt meg.

A Baranyiak már csak a nevík fényében sülkereztek, vagyonuk már két generációz át nem volt, mindig csak a jó házasság segítette ki őket a bajból, amiben bizony néha nyakig usztak. Én-nélfogva egy kicsit az érdekel emberei lettek, és ha a családi sirboltban tudnának arról az ősök, amit az utódok cseleksze-

nek — bizony nem egyszer fordulnának meg koporsójukban.

Etelka néni fia, a szép doktor is már félig-meddig jegyben jár egy nagyon gazdag leánnyal. A szülők maguk közt már elintézték mindent, a fiatalok is zivenesen keresték egymás társaságát. Náray Ella imádta a doktort attól a percztől, melyben először pillantotta meg. Kata és Elle együtt nevelkedtek s a doktor akkoriiban sűrűn megfordult a leányok körül.

Tudott Katus is a házassági tervről és nem egyszer voltak emiatt bánatos órái. Mert a husz éves a Kata az ő erős akaratos, szenvedélyes szívével rajongott távoli rokonáért, aki viszonzotta is ezt az érzést. És azért volt most is ez a nagy harez, mert Etelka néni akkor nyitott be épen, mikor a fia és Kata megeskólták egymást. Aznap nem szólt, félt, hogy a fia részéről erős ellentállásra talál. Titokban rettegett, hogy ez a meggondolatlan szerelem összedönti az általa tervezett házasságot. Csak másnap tört ki belőle minden, mikor biztos volt abban, hogy Katán kívül nem hallja más. Olyan szemrehányást tett neki, hogy a szegény leány megrémült attól, amit hallott. — Durván kiméletlenül támadta meg a leányt, odadobta neki a legigazságtalanabb vádat: „benned a Pogányok rossz vére; testedben egy vagy azzal a sáttánnal, aki először rontotta meg a Baranyiak életét!”

Ezen gondolkozott annyit, ezt nem értette meg. Csak annyit tudott, hogy az a csodásan bájos asszony az ő szepányja, akihez ő úgy hasonlít, Pogány-leány volt. De ő mit sem tudott szepányjáról.

A fiatal dr. Baranyi már csak a körülmények kényszerítő hatása alatt is — számító ember volt, mert úgy nevelték, és szerelemnek nagyon szegény volt az az érzés, melyet Kata iránt érzett. Hiába való volt anyja félelme, az ifju sokkal inkább az ő vére volt, semhogy elvett volna egy szegény leányt, aki mellett szűkebbre kellene szorítania igényeit. Kata mellett mindig megnyúlt a vére, a gyönyörű, nagy leány közelsége egész forradalmat csinált benne, s ha övé a Náray Ella vagyona: habozás nélkül teszi szívéit, nevét formás lábai elé. Mig így eszében sem volt.

De mit tudott erről Katus? Ő csak azt a hevéletet látta, amely mellette elfogja az ifjut: csak a hangja suttagását hallotta, csak a keze reszketését érezte.

Az a hit, hogy benne nem csalódik, egészen felbátorította. Sietve szedte össze a legszükségesebb dolgát, aztán indulásra készen nyitott be nánjéhez.

Nem találta otthon, nem volt hát senki, aki visszatartsa. Babonás volt s ebben a jelben a végzetet látta. Igen, nemnem kell imént: nincs egy szó, egy tekintet, amely visszamarasztana.

Már esteledett s ahogy ment, utja a templom mellett vezetett el. Belépett. A templom hájója sötét volt, csak az oltár előtt égett az örök mécs. Kétoldalt fekete márványoszlopok állottak egymás előtt, s azok mögött a gyónató-szék rúcsain belül világított a villamos fény. Egy-két ember lézengett még itt-ott, s neki abban a csöndben eszébe jutott egy-

szere az, amire eddig nem is gondolt: a jövő.

Az életről nem volt fogalma, a szerelemről is csak annyit tudott, amennyi akkor az ő lelkében élt: titkos, sejtelmes vágyódás, félig tudott gyönyör. De abból érezte, hogy jóvá nem tehető veszedelem lesz, ha most egyedül elmegy hozzá, hogy rábizzza a sorsát.

Odaosont az egyik gyónató székhez és megvárta míg rákerült a sor. Eszébe jutott, hogy mégis rászorul a vallás vigaszára. O, aki az utolsó három év alatt nem is imádkozott. A vérében volt, ez is, talán nem is tehetett róla. Pogány Katalinról fenmaradt a hagyomány, hogy egyszer sértett hűségében imádkozott boszuért, s mikor nem telt be a vágya, vad fájdalmában rátipart az imakönyvére. . . .

Gyorsan rákerült a sor. Meggyónta a bűneit, elmondott mindent, hogy minden órában visszaálmodja azt a csókot, hogy lázban van a lelke. A pap közömbös, fáradt hangon szólt:

— Szánja, bánja bűneit, gyermekem?

— Nem, nem tudom megbánni, monda a leány ragyogó szemekkel. Hazudnám, ha megbánásról beszélnék. A legszebb emlékem az a percz.

A pap félbeszakította:

— Akkor vigasztalás nélkül keli elbocsátanom.

Kata felkelt, s odament a templom másik oldalán levő fehér Márta-szobor elé imádkozni.

A templomban már nem volt senki. A sekretélyre meglátta Katát, s figyelmeztette a távozásra.

Hát innét is elűznek?! Megyek.

Azután kilépett a sötét estbe. Bátran felvetette fejét s megindult arra az utra, melyre sorsa vitte: hogy benne boszulja meg az őszanya bűnét, aki egyszer vad indulatában szentségtelenül tiporta meg imakönyvében a szent feszületet. . . .

Ju Les.

Irodalom.

— A „Vasárnapi Ujság” október 14-iki száma 21 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „A Magyar atletikai club jubileuma” (Gróf Esterházy Miksa, a club alapítója és első elnöke, és gróf Andrássy Géza a club mo. tani elnöke arcképeivel és képekkel a club versenyjeiről). Pasztor Mihálytól. — „A vég.” Köllemény Bory Gyulától. — Regénytár: „Borsa Józsi.” Elbeszélés. Irta Barsony István (Neogrady Antal rajzaival). — „Istenért és a szabadsáért” — Vertesi Arnold regénye (Goró Lajos rajzaival) — „Balzac lenyel grótnéja „Pintér Akostól. — „A Népszínház” (képpel). — „Prielle Kornelia Nagy Varadon.” A művésznő levelei nyomán írta Neményi Lajos. — „Normandiából.” Levél Bertha Sándortól. — „Régi borok.” — „Walter Crane” (arcképpel.) Szana Tamástól. — „A nagyváradi Szigligetszínház” (képpel). — „A „Tetemre hívás” Farkas Odón új dalműve. Kereszty Istvántól. — „Zichy Mihály rajzai Arany János „Tetemre hívás” című balladájához” (képpel). — „Vadászati kiállításunk Párisban”. (képpel). — A perzsa sahi lakása Budapest. (képpel). — Irodalom és Művészet, Közintézetek és Egyetlek, Sakkjáték, Képtalány. Egyveleg stb. rendezheti rovatok. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre négy kor., a „Politikai Ujdonságok”-kal és „Világkróniká”-val együtt

hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „K. pes Neplap”, legelőször újság a magyar nép számára, félévire 2 korona 80 fillér.

— Mayer Béla beszédei. Folyó évi október hóban került ki Werner Ferencz könyvnyomdájából és az ő kiadása alatt; „Alkalmi beszédek és értekezések.” Tartotta Mayer Béla vál. püspök, kalocsai kanonok, városunk szülötte. Midőn e mű kezeinkbe jutott, s iróasztalunkon feküdt, az első pillanatra örömet okozott azon tudat, hogy hosszabb időre állandó, ritka és meglecsélhetetlen, kellemes szellemi élvezetben részesülünk, mire bennünk azon förtelmes jogosított fél, hogy a szemlemds. tudományos és hő tartalma könyvet, csaknem egész terjedelmében alkalmunk volt annak idején az érdemes szerző megnyerő és kiválóan kedveltől szóbeli előadásában hallani, midőn érdekes előadással a legműveltebb közönség szárai őszinte elismeréssel és kíválóan tetszésnyilvánítással hallgattak. Olyan a kezeink közt levő mű, mint az ókori, klasszikus világ delfi könyvei, melyekből midőn három könyvén kívül a többi elégettel, a megmaradtakat még ugyanannyi becsessel bírtak, mint amennyivel a még el nem égelt egész gyűjtemény bírt. Így az előttünk fekvő tartalomdús könyv akármelyik része alkalmas arra, hogy tudományos szerzőjének kiérdemült babérokörül szerezzen, maga e két czikke Sziveszer estéjén: és Az év végén című beszéde pedig clégséges arra, hogy hallhatatlanná tegye. Ez utóbbinak zárszava: „Aldj meg bennünket, áldd kedveseink sírhalmait; add, hogy velők egykoron egyesülve, áldhassunk mi is majdan a te szent nevedet az örökkévalóságban. Amen” — pedig a hallgatóságot az ünnepekkel alkalommal könyvre fakasztotta. Mindkét szer jelen voltak, mint szem és fülünk, következőleg hiteles tanúságot tehetünk a közvelen tapasztalatról. De hát kinek való e könyve és mivel foglalkozik? — fogja kérdezni valaki. Bizony, bizony minden művelt embernek. Foglalkozik pedig vallásossággal, erkölcsiességgel, történelemmel, hazafiassággal, vallás-egyházi neveléssel és különféle társadalmi kérdésekkel a szocializmussal a nőkérdéssel, a szépséggel és a spirtizmussal is bőségesen. Szóval mindenki talál annyi élvezetes olvasmányt, hogy a könyv olvasásától alig válhat meg. Ki a mű bővebb kritikái méltatását kívánja, utaljak arra, hogy rendelje azt meg, és bizonyára nem fogja megbánni: mert e mű olyan, mint érdemes szerzője az életben; kedves, barátságos és leereszkedő mindenkihez, ki arra méltó.

Felelős szerkesztő: **Dr. Alföldy Arpád** ügyvéd.

Kiadó-laptulajdonos: **Oblát Károly.**

Csak figyelni a vért egyre!

Máriaczei gyomorcep

rendkívül jótékony hatás gyomorbetegségeknek, nélkülözhetlen rég elismert házi és népszerű

étvágytalanságnal, gyomorbetegségeknek, kellemetlen lehelet, időtüdés, savanyú felbőgés, hasmenés, evor morégés, túlsok nyálkakepzés, sárgaság, hányinger és hányás, gyomorgöres, haskeményedés és dugulásnal

Ez ugy főfajta, a gyomor megerterelés étel és italnál, gliszter, máj és leg bajoknál rendkívül jó kipróbált gyógyhatásu szesz Főnnevezett betegségeknek a **Máriaczei gyomorcepek** érek folyamán a legjobbnak bizonyult, mit sok száz elismerény bizonyít, egy évig használtat utasítással együtt 4 kr. készítésre üveg 70 kr. Főlerakt.

CARL BRADY, gyógyszerár zum Kön g von Ungarn.
B É C S., Fleischmarkt.
Kapható minden gyógyszerárban.
Főleraktó hely:

TÖRÖK JÓZSEF, gyógyszerár BUDAPEST, VI. Király-utca 12. sz.

Dr. LENGIEL nyírfa-balzsam

Kis, szabad, svédhonra. Már magában veve azon növényi nedv, amely a nyírfaiból folyik, ha annak főzést megvárjuk, emberemlékezet óta mint a legkifűtöbbszörösből vezt isme ete, ha azonban ezen nedv a fel-

találó utasítása szerint balzsammá alakították, csak akkor nyer ugyszóval csodálatos hatást. Ha osto megkenük vele az arcot vagy más bőrrészeket, már másnap csaknem észrevehetlen pikkelyek válnak le a bőrről, amely ezáltal fehérré és gyöngédé válik. Ezen balzsam kisműta az arcon a ráncokat és hmlőhelyeket, fu arczszón, a bőrrök fehérséget, gyöngödséget és fűségeit kölesönöz; a legzövedb (d) alatt elválóitja a szepöl, májoltot és anyag jöyeket, orrvöröséget, bőrrákot s a bőr minden más egyéb tisztálanságát. Ara egy kórsonak hasznikati utasítással 3 korona. Kapható minden jobb gyógyszerárban.

A nyírfa-balzsam által puhíta lett bőr konzerválása ára ajánlatos ezzel egyidejűleg a Dr. Lengiel-féle

Opo-krém

használni. Egy tégely 1 kor. 20 fill.

A dr. Lengiel-féle Benzoeszappan a legalkalmasabb higiénikus szappan, mely a bőrt enyhévé és fehérré teszi és hivata van a balzsam jó hatását fokozni. Egy darab ára 1 korona 20 fill.

Főraktár Magyarországon részére: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerár Budapest Király-utca 12.

URAK és HÖLGYEK,

kik gyermekbiztosítás szerzésével foglalkozni akarnak, fix tizetéssel alkalmasul mazást nyernek az első leány-és fiu biztosítótintézet vezérügynökségénél **Baján, régi ürdö-utca 357.**

Nyilvános nyilatkozat!

Az alulírott arczkép-tesztő műintézet, hogy kitűnően iskolázott arczkép-tesztő-személyzetét elbocsátani kénytelen ne legyen, elhatározta magát, — de csak rövid ideig és csak visszavonásig — minden haszon vagy érdekelt mellözni, és csak 7 frt 50 kr-ért

életnagyságu arczkép (mellkép.)

elegáns barockkrámával együtt, melynek tulajdonképeni értéke 30 ft, szállítani

Aki tehát saját, vagy neje, gyermekei, szülei, testvérei vagy más még elhallozott személyek arczképét is rendelni óhajlja, csakis az arczképet, akarmily állásban küldjön be.

A csomagolási láda beszerzési árban számítottak. Megrendelések a fényképezőgészatolásával postai előleg (utánvétel) vagy az összeg előleges beküldése mellett elfogadhatnak.

Kitűnő művészeti kivitelért és élethű hasonlatosságért kezeskedtetik. Száz meg száz elismerő-levél kívánatra rendelkezésre állanak és portomentera be is küldetnek.

Kunst-Porträt-Anstalt Kosmos
Wien, VI. Mariahilferstrasse 116.

Schneider-féle **Patrány-tokocsok** (Galandó-elhajto.)
Millió embernek a szer vszaadta egészességét
Kik galandfőzékbe eséljes
gyomorbaiban szenvednek.

Pántlikagiliszta fejestől, a pátrány-tokocsok által feldatum nélkül jótalan mellett, s a legszörnyebb dolgot (6 peres adót) eljelen elhajtatik. Ezen kúno gyógyszer, tapasztalom nélküli gyors és biztos eredménytér jót állás nyugtat. Nem art, ha pántlikagiliszta ferteg neres is jelen. — Az iktokor megjelölendő. —

Törvényesen védve.
Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bels és küllőd részére 4 frt postai utánvétel vagy 3.50 előre való beutódásával. A pántlikagiliszta tünetet a kővetkezők: Az azei hal,

vágyása, hágyódtokinté, kék szemkarikák, leszaványadás, elnyakódás, bevont nyelv, emésztelenséget, étvágytalanság felváltva mőhő evágygval gyakori rosszat el vagy éppen ájulások s szedűrés főleg éhgyomorótl, egy gombolyag felszálása egész a F. akig, nyálközgyülemelés, a test megdagadása, gyomor-av, gyomorhög, gyakori felbőgés, heigőcs, hangereget, hullams-ótl mozgasok, szaró, szív-fájdalmak és száraz-k betekben, szivdögös, a verkerings rendtelenséget, különösen nőknél, gyakori véletlenül hasló fofajás, a buskomorsogra való hajlam, éleunt-az és a halál óhatása.
Egyedül valótl kapható: **SCHNEIDER JÓZSEF** gyógyszerár-nél, Restezán, Főutca 21. (Délmagyarország.)

Finom-szakácsné, **

aki mint szakácsné több exellensháznál működött, ajánlkozik kisebb-nagyobb kifőzésre helyben és vidékre.
Czim: **M. R. Felsőváros Tarkautca 211. sz. Zombor.**

Szöllővessző eladás.

A BERNHARDT FERENCZ és társai-féle szöllővesszőtelepén} B.-Bresztovátzon minden-nemű amerikai vadoncz és oltott szöllővessző, valamint oltott gyümölcsfák kaphatók; igen **jutányos** árért.

Élsőrendű

darabos szén

szobafűtésre kapható kocsirakományokban és kisebb mennyiségben a **Zombori EXPORT-GŐZMALOM részv.-társaságnál,** a legjutányosabb ár mellett.